

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН**

Дуйшенбек Текшербекович Зилалиевдин Кыргыз Республикасынын
Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын
2019-жылдын 4-июлундагы № 31 аныктамасына
даттануусун кароо жөнүндө

ТОКТОМУ

2019-жылдын 27-сентябры

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу - К.А. Дуйшеев, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, Э.Т. Мамыров, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, сот отурумунун катчысы Н.А. Кененсариеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Д.Т. Зилалиевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2019-жылдын 4-июлундагы № 31 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусун сот отурумунда карап чыкты.

Даттанууда баяндалган жүйөлөрдү жана Д.Т. Зилалиевдин, анын өкүлү Н.К. Сыдыковдун өтүнүчү боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2019-жылдын 20-июнунда Д.Т. Зилалиевдин Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 323-беренесинин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгүнө, 26-беренесинин 2-бөлүгүнө, 27-беренесинин 3-бөлүгүнө, 28-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык келүүсүн текшерүү жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Келтирилген материалдардан 1997-жылдын редакциясындагы Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 308-1-беренесинин (мыйзамсыз баюу) 2-бөлүгүнүн 1-пунктунун негизинде Д.Т. Зилалиевдин үстүнөн кылмыш иши козголуп, анын натыйжасында айып коюлган.

Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин жаңы редакциясы 2017-жылдын 24-январында кабыл алынып, ал 2019-жылдын 1-январында күчүнө кирип, 1997-жылдын 1-октябрындагы редакциясы күчүн жоготкондугуна карабастан, кайрылуучу өзүнүн үстүнөн жүргүзүлгөн жазыктык куугунтуктоо 2019-жылдын май айына чейин улантылып, аталган Кодекстин 323-беренесинде (мыйзамсыз баюу) каралган кылмышты жасады деп шектелгендиги жөнүндө билдирме 2019-жылдын 2-майында берилип, иш маңызы боюнча кароого райондук сотко өткөрүлгөндүгүн көрсөткөн.

Д.Т. Зилалиев белгилегендей, жазыктык процессте күнөөсүздүк презумпциясы шектүүнүн жана айыпталуучунун укуктарын сактоо маселесинде маанилүү кепилдиги жана адилет соттук териштирүүнүн милдеттүү түзүмү болуп, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинен келип чыгат. Бул презумпцияга ылайык күнөөсү мыйзамдуу тартипте далилденип жана соттун айыптоочу өкүмү менен белгиленгенче

адам кылмыш жасоодо күнөөсүз болуп саналып, кылмыш жазасына туш боло албайт; эч ким кылмыш жасоодо өзүнүн күнөөсүздүгүн далилдөөгө милдеттүү эмес; айыптоо мыйзамсыз жол менен алынган далилдерге жана божомолдорго негизделе албайт; бардык күмөн саноолор адамдын пайдасына чечмеленет; адамдын күнөөсүн далилдөө милдети мамлекетке жүктөлөт. Күнөөсүздүк презумпциясы тууралуу кепилдиктер Адам укуктарын жана негизги эркиндиктерин коргоо жөнүндөгү конвенциянын 6-беренесинин 2-пунктунда да каралган.

Жазыктык процессте инсандын укуктарынын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарынын маанилүү кепилдиги болуп өзүнө, үй-бүлө мүчөлөрүнө же жакын туугандарына карата көрсөтмө же түшүндүрмө берүүдөн баш тартуу үчүн адамды жоопкерчиликке тартууга жол берилбестик бекитилген. Бул кепилдик Кыргыз Республикасынын Конституциясында каралып, бардык адамдарга карата тең деңгээлде колдонууга тийиш жана аны азайтууга же жокко чыгарууга жол берилбейт.

Кайрылуу субъекти укуктун үстөмдүк принцибинин башкы элементтери - юридикалык аныктуулук, укуктук ченемдик аныктуулук, ачыктык жана эки маанилүү эместик деп белгилейт. Ушул талаптарды сактоо жазыктык чөйрөдө анын спецификасын эске алуу менен өзгөчө маанилүү, анткени жазыктык жоопкерчиликке тартууда адамдын укуктарын жана эркиндиктерин олуттуу чектөө менен байланыштуу болот деп эсептейт. Тактап айтканда, талаш жаратуучу ченемдин редакциясынын мааниси боюнча кылмыштын курамы мүлктү сатып алуу үчүн мыйзамдуу булактарды ырастабоо учурунда пайда боло тургандыгы байкалат да, мыйзамдуу жана мыйзамсыз булактар болуп эмне санала тургандыгы аныкталбайт.

Эгерде талашылып жаткан ченемде көрсөтүлгөн активдерди мүлккө сатып алуунун негизделгендигинин мыйзамдуулугу далилдер менен ырасталбаса, мындай баюу мыйзамсыз болуп, кылмыштын объективдүү тарабын түзөт. Башкача айтканда, кылмыш катары мыйзамсыз баюунун негизги белгиси катары мыйзам көрсөтүлгөн активдерди менчикке сатып

алуунун негиздеринин мыйзамдуулугунун далилдеринин жоктугун аныктайт. Талашылып жаткан ченемдин диспозициясынын таризделиши боюнча далилдердин жоктугу, мыйзамсыз баюу катары мындай кылмыштын курамынын объективдүү тарабынын адамдын аракетинде болушун таануу кылып, субъекттин активдерди менчикке сатып алышынын негиздеринин мыйзамдуулугун далилдер менен ырастоонун керектигин шарттайт.

Д.Т. Зилалиев Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жоболорун эске алып, конкреттүү адам тийиштүү активдерди менчикке сатып алуунун негиздеринин мыйзамдуулугунун далилдерин чогултууга милдеттүү субъект болуп, кандайдыр бир кылмышты, анын ичинде жогоруда аталган Кодекстин 323-беренеси менен каралган кылмышты жасоодо шектүү же айыпталуучу адам боло албайт деп эсептейт. Мында, адам өзүнүн күнөөсүздүгүнүн далилдерин өзүнүн каалоосу боюнча бере алат же бербейт, ал эми күнөөнү далилдөө айыптоо тарабына жүктөлөт.

Кайрылуучунун пикири боюнча, мыйзамсыз баюу кылмыштын курамынын негизги белгисин процесстик иштин жыйынтыктары менен байланыштырат. Айыптоо тарабы менчикке активдерди сатып алуунун конкреттүү ыкмасын аныктоого көңүл бурбай коюушу мүмкүн. Бул айыптоочу тарапты да, коргоочу тарапты да адаштырат, анткени активдерди менчикке сатып алуу негиздердин мыйзамдуулугунун далилдеринин болушуна же жоктугуна топтоштурулган. Мыйзамсыз баюу кылмышынын курамы мындай активдерди менчикке сатып алуунун негиздеринин мыйзамдуулугунун далилдерин ырастоонун жоктугунда гана пайда болот да, айыптоо божомолдордо курула албай, мындай жагдай жазык-процесстик мыйзамдардын негизги принциптерине каршы келет. Мыйзамсыз баюунун курамы белгилүү эместикти камтыйт жана жагдайды талдоодо мыйзамсыз булактардан келип чыгышы далилденгенче ал чыныгы же жалган деп санала тургандыгын териштирүү мүмкүн эмес.

Кайрылуу субъекти менчикке активдерди мыйзамдуу негиздерде сатып алган, бирок мындай сатып алуунун негиздеринин мыйзамдуу ырасталышы

жок адамды мыйзамсыз баюу үчүн жазык жоопкерчилигине тартылууга мүмкүн болуп калгандыгын белгилейт. Мындай сатып алуу далилдер менен ырасталышынын жоктугу, сатып алуунун мыйзамдуу эместигинин далили катары каралып, анын ээсинин аракеттери болсо - мыйзамсыз баюу катары квалификацияланышы мүмкүн.

Талашылып жаткан ченем активдерди менчикке сатып алуунун негиздеринин мыйзамдуулугуна күмөн саноолор олуттуу өлчөмдө бул адамдын пайдасына эмес чечмелениши мүмкүн жана анын мыйзамсыз байышынын ырастоосу катары каралышы мүмкүн, бирок Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык эч ким өзүнүн күнөөсүздүгүн далилдөөгө милдеттүү эмес жана күнөөлүү экенине карата ар кандай шектенүү айыпталуучунун пайдасына чечмеленет.

Демек кайрылуучу, талашылып жаткан ченем ачыктык, тактык жана бир маанилүүлүк талаптарына ылайык келбейт, ошондуктан конституциялык укуктук үстөмдүүлүк принцибинин түзүмү катары болуп саналган юридикалык аныктуулукка каршы келет деп эсептейт.

Конституциялык көрүнүшкө өткөн мезгил маселелерин бузуу менен байланыштуу Жазык кодекстин 323-беренеси Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгүнө ылайык жаңы милдеттерди же оордотуучу жоопкерчиликти белгилөөчү мыйзам же башка ченемдик укуктук акты өткөн мезгилге карата колдонулбайт. Ушул конституциялык ченемге ылайык ченемдик укуктук акттын мезгилдеги аракети акт күчүнө кирген учурдан башталып, ал күчүн жоготкондо токтотулат деп түшүнсө болот.

Кайрылуучу талашылып жаткан ченемге тийиштүү маселелер боюнча жосундун кылмыштуулугу жана жазалуулугу жосун жасалган убакытта колдонулган мыйзам менен аныкталып, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык адамдын жоопкерчилигин белгилөөчү же оордотуучу мыйзам өткөн мезгилге карата колдонулбайт деп эсептейт.

Мындан тышкары, кайрылуу субъекти Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине жана Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине кайрылып, алардан алган каттарды кайрылуусунда өзүнүн көз карашын негиздөөчү далилдер катары көрсөткөн.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, Д.Т. Зилалиев Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 323-беренесин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгүнө, 26-беренесинин 2-бөлүгүнө, 27-беренесинин 3-бөлүгүнө, 28-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таанууну суранган.

Ошол эле учурда, Д.Т. Зилалиев 2019-жылдын 2-июлунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына өзүнүн өтүнүчүнө толуктоо менен кайрылган. Анда кайрылууда көрсөтүлгөн талаптар менен бирге Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 323-беренесин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 6-бөлүгүнө дагы ылайык келбейт деп таанууну суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктун жетекчиликке алып, 2019-жылдын 4-июлундагы №31 аныктамасы менен төмөнкүдөй негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында Конституциялык палатага болгон кайрылууну тариздөөгө жана арыздануучу койгон маселе боюнча анын көз карашын негиздөөгө болгон бир катар талаптар каралган (20, 24, 25 жана 28-беренелер).

Аталган конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктуна ылайык эгерде кайрылууда көрсөтүлгөн маселенин конституциялуугу Конституциялык палата тарабынан текшерилсе жана анын

өз күчүн сактаган актысы бар болсо коллегия кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы өзүнүн 2014-жылдын 25-июнундагы Чечими менен мыйзамсыз баюу маселесин текшерип чыгып, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 308-1-беренесинин 1 жана 2-бөлүктөрүнүн диспозициялары Конституциянын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1-бөлүгүнө, 26-беренесинин 2, 4-бөлүктөрүнө карама-каршы келбейт деп тааныган жана бул Чечим өз күчүн сактайт.

Ошону менен бирге, талашылып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгүнө, 26-беренесинин 6-бөлүгүнө, 27-беренесинин 3-бөлүгүнө, 28-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табуу жөнүндө кайрылуу субъектинин талаптары боюнча судьялар коллегиясы төмөнкүнү белгилеген.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 24-беренесинин 2-бөлүгүнө, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктуна ылайык мыйзамдын жана башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу - ишти кароого негиз болуп эсептелет, арыздануучу өз кайрылуусунда ал койгон маселе боюнча көз карашын жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын тиешелүү ченемдерине шилтеме келтирүү менен анын укуктук негиздемесин көрсөтүүгө милдеттүү.

Ал эми, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгү, 26-беренесинин 6-бөлүгү, 27-беренесинин 3-бөлүгү, 28-беренесинин 1-бөлүгү бир эле укук бузгандык үчүн эч ким кайра юридикалык жоопкерчилик тартпоо; мыйзам өткөн мезгилге карата колдонулбоо; мыйзамда каралган учурларда адам сот арачыларынын катышуусу менен ишти сотто каратуу жөнүндө принциптерин камтыйт жана алардын мазмуну талашылып жаткан укуктук ченем менен айкалышында

тастыктаган укуктук негиздемеси жоктугуна байланыштуу жогоруда аталган күмөндүүлүктү жаратпайт.

Мындан тышкары, Д.Т. Зилалиевдин өтүнүчү жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 3-пунктуна ылайык кайрылуу субъектинин Конституциялык палатада иш жүргүзүүгө ыйгарым укуктарга ээ болбогон өкүлү тарабынан берилсе судьялардын коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат. Аталган конституциялык Мыйзамдын 32-беренесинин 2-бөлүгүндө тараптар өз ишин жеке же өздөрүнүн өкүлдөрү аркылуу алып барышы мүмкүн, бирок өкүлдөрдүн ыйгарым укуктары Кыргыз Республикасынын Граждандык кодексинде каралган тартипте жол-жоболоштурулат деп судьялар коллегиясы көрсөткөн.

Д.Т. Зилалиев, анын өкүлү Н.К. Сыдыков судьялар коллегиясынын 2019-жылдын 4-июлундагы аныктамасы менен макул болбостон, 2019-жылдын 25-июлунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

Арыздануучу өзүнүн даттануусунда белгилегендей, судьялар коллегиясы шилтеме келтирген Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 25-июнундагы Чечиминде 1997-жылдын 1-октябрындагы редакциясындагы Кылмыш-Жаза кодексинин 308-1-беренеси (мыйзамсыз баюу) каралып, бул берененин диспозициясы ушул эле Кодекстин (азыркы учурда Жазык кодекси) 2017-жылдын 2-февралындагы редакциясындагы 323-беренесинин (мыйзамсыз баюу) диспозициясынан такыр эле айырмаланат. Тактап айтканда, Жазык кодексинин жаңы редакциясында толук эки жыл үчүн мыйзамдуу булактар аркылуу тастыкталган расмий кирешелер, сатып алуу жолу гана жана адамдын мындай мүлктү жакын туугандарына өткөрүп берүүсү каралат. Д.Т. Зилалиевдин пикири боюнча бул көрүнүштөргө судьялар коллегиясы өз юридикалык баасын көрсөткөн эмес.

Д.Т. Зилалиев жазыктык жоопкерчиликти белгилеген ченемдерге коюулуучу талаптар, жазыктык жоопкерчиликке тартуунун өзгөчүлүктөрү жөнүндө, ошондой эле талашылып жаткан ченемде «мыйзамдуу» же «мыйзамсыз» булактар болуп эмне санала тургандыгы так көрсөтүлгөн эмес деп кайрадан белгилеген. Ал мисал катары келтиргендей, күнөөлүү жак контрабанда, баңги зат же коррупция сыяктуу мыйзамсыз булактардын эсебинен байыса, мындай учурда адам жазык жоопкерчилигине контрабанда үчүн да, мыйзамсыз баюу үчүн да тартылууга тийиш болуп, бул Конституциянын 27-беренесинин 3-бөлүгүнө каршы келет. Ошол эле учурда, «мыйзамдуу булактар» деген түшүнүк 2014-жылдагы Жазык кодексинде жок болгондугуна байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 25-июнундагы Чечиминде каралган эмес.

Мындан тышкары, Д.Т. Зилалиев судьялар коллегиясы өтүнүчтө коюлган маселе күмөндүүлүктү жаратпайт деп көрсөтүп, өз ыйгарым укуктарынан чыккан деп эсептейт. Талашылып жаткан мыйзамдын конституциялуулугу күмөндүүлүктү жаратабы же жаратпайбы, өтүнүчтө негиздеме барбы же жокпу, ал канчалык негиздүү же негиздүү эмес бул арыздануучунун пикири боюнча Конституциялык палатанын толук курамынын ыйгарым укугу, ал эми, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуучу учурлар жогоруда белгиленген конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүндө так көрсөтүлүп, алардын катарында аталган жүйө каралган эмес.

Ошондой эле, Д.Т. Зилалиев судьялар коллегиясы аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 3-пунктуна, 32-беренесинин 2-бөлүгүнө жана Кыргыз Республикасынын Граждандык кодексине тараптардын өкүлдөрү тууралуу келтирген шилтемелер менен макул эмес. Себеби, өтүнүчтө Д.Т. Зилалиевдин колу коюлуп, ал тергөө абагында болгондуктан, өтүнүчтү өз колу менен бере албай, анын адвокаты Н.К. Джаналиева өтүнүчкө өзүнө тийиштүү ордер-буйрутманын жана

адвокаттык күбөлүгүнүн көчүрмөлөрүн тиркеп, Д.Т. Зилалиевдин өтүнүчүн тапшырууга толук укуктуу болгон деп эсептейт.

Жогоруда келтирилген жүйөлөрдүн негизинде Д.Т. Зилалиев Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2019-жылдын 4-июлундагы №31 аныктамасын жокко чыгарууну жана өзүнүн өтүнүчүн кабыл алууну суранууда.

Ошону менен бирге, Д.Т. Зилалиев 2019-жылдын 6-августунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына өзүнүн даттануусуна толуктоо менен кайрылган. Анда даттанууда көрсөтүлгөн талаптар менен бирге 1997-жылдын 1-октябрындагы редакциясындагы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 308-1-беренесинин жана 2017-жылдын 2-февралындагы редакциясындагы Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 323-беренесинин диспозицияларынын айырмасын көрсөтүп, бул айырмалар тууралуу судьялар коллегиясы өз юридикалык баасын жана анализин жүргүзгөн эмес деп белгилеп, даттанууда коюлган талаптарды канаттандырууну суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуусунун негиздерин талкуулап, төмөнкүдөй тыянактарга келди.

Мыйзамсыз баюу конституциялык өндүрүштүн предмети катары каралып, бул маселе боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы 2014-жылдын 25-июнунда Чечим чыгарып, бул чечим өз күчүн сактайт. Бул Чечимде Конституциялык палата күнөөсүздүк презумпциясынын укуктук маңызы, күнөөнү далилдөө түйшүгүнүн же милдетинин, айыпталуучунун далилдөөгө тийиштүү ролунун (укугунун), кызмат адамынын өзү алып жаткан коомдук-укуктук статусунун жана коррупцияга каршы каралган чаралардын өзгөчүлүктөрү жөнүндө укуктук позициясын белгилеген. Текшерилип жаткан Кылмыш-жаза кодексинин 308-1-беренесинин диспозицияларынан, бул кылмыштын субъектилери болуп,

кызмат адамы жана жооптуу абалды ээлеп турган кызмат адамдары (саясий жана атайын мамлекеттик кызматты ээлеп турган адамдар) саналары белгилүү болуп, бул кылмыштын субъективдүү тарабы, объекти, объективдүү тарабы көрсөтүлүп, объективдүү тарабын так аныктоо үчүн, мыйзам чыгаруучу талашка түшкөн берененин диспозициясынын редакциясын тактап алууну Конституциялык палата баса белгилеген. Ошону менен бирге, бул Чечимде кызмат адамынын өзүнүн мыйзамдуу кирешелеринен ашып кеткен активдеринин көбөйүп кеткендигин далилдөө милдети, анын эл алдында укуктук статусунан жана кызматтык ишмердүүлүгүнөн келип чыккан анын милдеттеринин алкагында ишке ашырылат жана жазык сот ишинин алкагында өз күнөөсүздүгүн далилдөө катары каралбайт деп көрсөтүлгөн.

Демек, аталган Чечимде кызмат адамынын мыйзамсыз баюу маселесинин конституциялуулугу толук түрүндө каралып, судьялар коллегиясынын, Д.Т. Зилалиев койгон маселенин конституциялуугу Конституциялык палата тарабынан текшерилип, анын өз күчүн сактаган актысы бар деген тыянагы жүйөлүү.

Д.Т. Зилалиев өзүнүн даттануусунда Жазык кодексинин эки редакциясынын айырмасын көрсөтүп, өтүнүчүндө келтирген Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгүнө, 26-беренесинин 6-бөлүгүнө, 27-беренесинин 3-бөлүгүнө, 28-беренесинин 1-бөлүгүнө шилтемелердин укуктук негиздемесинин жетишпестиги тууралуу судьялар коллегиясынын тыянагы негиздүү болуп саналат.

Ал эми кайрылуучунун күнөөлүү жак мыйзамсыз булактардын эсебинен байыса жазык жоопкерчилигине бир нече беренелер менен тартылышы мүмкүн, бул Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 27-беренесинин 3-бөлүгүнө каршы келет деген жүйөөсү негизсиз. Бул маселе укуктук жактан жазык мыйзамдарынын туура пайдаланылышына таандык жана укук колдонуу чөйрөсүнө тийешелүү. Ошондой эле, талашылып жаткан ченем адамдын жоопкерчилигин белгилөөчү жана оорлотуучу мыйзам

жобосу катары өткөн мезгилге карата колдонууга алып келип жатат деген пикири жазык мыйзамын туура эмес түшүнүүнүн кесепетинен келип чыккан. Анткени Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 6-беренесинде камтылган адилеттүүлүк принцибине ылайык эч ким бир эле кылмыш үчүн кайрадан жазык жоопкерчилигине тартылуусуна жол берилбейт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы, судьялар коллегиясынын 2019-жылдын 4-июлундагы № 31 аныктамасын жокко чыгарууга негиз тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46, 47, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т О К Т О М К Ы Л А Т :

1. Дуйшенбек Текшербекович Зилалиевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Дуйшенбек Текшербекович Зилалиевдин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2019-жылдын 4-июлундагы № 31 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ**